

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2025/26:SfU19

Skyndsamhet och preklusionsfrister vid överprövning av upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om att införa bestämmelser om krav på skyndsamhet och preklusionsfrister i mål om överprövning av upphandlingar och av fondavtals giltighet enligt lagen om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg.

De nya lagreglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Reglerna om preklusionsfrister ska inte tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:85 Skyndsamhet och preklusionsfrister vid överprövning av upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Regeringens lagförslag5

 Utskottets ställningstagande6

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag7

 Propositionen7

Bilaga 2

Regeringens lagförslag8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:760) om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:85.

Stockholm den 17 mars 2026

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Tony Haddou (V), Ludvig Aspling (SD), Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Jessica Rodén (S), Ulrika Heindorff (M), Åsa Eriksson (S), Daniel Persson (SD), Ola Möller (S), Magnus Resare (M), Ingemar Kihlström (KD), Anders W Jonsson (C), Nima Gholam Ali Pour (SD), Patrik Karlson (L) och Annika Hirvonen (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:85 Skyndsamhet och preklusionsfrister vid överprövning av upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg. Förslagen innebär att det införs regler om krav på skyndsamhet samt preklusion i mål om överprövning av en upphandling och av ett fondavtals giltighet enligt den lagen.

Propositionen

Regeringen föreslår att regler om krav på skyndsamhet samt preklusion införs i mål om överprövning av en upphandling och av ett fondavtals giltighet enligt lagen (2022:760) om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg, förkortad LUP. Reglerna innebär att sådana mål ska handläggas skyndsamt och att det införs s.k. preklusionsfrister. Omständigheter som en fondförvaltare åberopar till grund för sin talan efter tre veckor från att en ansökan kom in till förvaltningsrätten ska, enligt förslaget, endast få beaktas av rätten om fondförvaltaren gör sannolikt att den inte har kunnat åberopa omständigheten tidigare eller har haft giltig ursäkt att inte göra det. Dessutom ska en omständighet som en part åberopar först i kammarrätten få beaktas av rätten endast om parten gör sannolikt att den inte har kunnat åberopa omständigheten i förvaltningsrätten eller annars har haft giltig ursäkt att inte göra det.

Regeringen anför bl.a. att regler om skyndsamhetskrav och preklusion infördes i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner och lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet den 1 juli 2022. Syftet med att införa regler om skyndsamhet i dessa lagar var att det kunde bidra till en mer enhetlig handläggning av målen och få effekt på handläggningstiderna. På samma sätt bedömdes behoven av skyndsamhet och förutsebarhet motivera införandet av preklusionsfrister.

Regeringen anser att samma skäl gör sig gällande även i fråga om mål om överprövningar av upphandlingar och av fondavtals giltighet enligt LUP. Det saknas, enligt regeringen, skäl att särbehandla sådana mål i förhållande till mål enligt övriga upphandlingslagar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Bestämmelserna om preklusionsfrister tillämpas inte på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:85 Skyndsamhet och preklusionsfrister vid överprövning av upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:760) om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:760) om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2022:760) om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg

dels att 3 kap. 15 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 3 kap. 4 a–4 d §§, och närmast före 3 kap. 4 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Handläggningen i domstol

4 a §

Mål om överprövning av en upphandling eller av ett fondavtals giltighet ska handläggas skyndsamt.

4 b §

En omständighet som den sökande fondförvaltaren åberopar till grund för sin talan senare än tre veckor från den dag då ansökan om överprövning kom in till förvaltningsrätten får beaktas av rätten endast om fondförvaltaren gör sannolikt att den inte har kunnat åberopa omständigheten tidigare eller annars har haft giltig ursäkt att inte göra det.

4 c §

En omständighet som en part åberopar till grund för sin talan först i kammarrätten får beaktas av rätten endast om parten gör sannolikt att den inte har kunnat åberopa omständigheten i förvaltningsrätten eller annars har haft giltig ursäkt att inte göra det.

4 d §

Bestämmelserna i 4 b och 4 c §§ gäller inte vid en överprövning av

*ett fondavtals giltighet på yrkande
av en fondförvaltare enligt 6 §.*

15 §

Vid beräkningen av längden av en avtalsspärr samt av tiodagarsfrister enligt 9 § och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

Vid beräkningen av längden av en avtalsspärr samt av *treveckorsfrister enligt 4 b §*, tiodagarsfrister enligt 9 § och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
 2. De nya bestämmelserna i 3 kap. 4 b–4 d §§ tillämpas inte på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.